

РЕКОМЕНДАЦІЇ міжнародної наукової конференції «Бібліотечно-інформаційні ресурси: формування і розвиток»

На конференції відзначалося, що за рівнем книгозабезпеченості населення Україна в цілому і кожний її регіон зокрема не поступаються розвиненим країнам Заходу. При цьому в понад 60-мільйонних фондах українських бібліотек органічно поєднуються старовина і сучасність.

Констатувалися позитивні тенденції в законодавчому забезпеченні цілеспрямованого формування та забезпечення збереження інформаційних ресурсів бібліотек. Лише в 1999 р. було прийнято такі нормативні акти, як Закон України «Про обов'язковий примірник документів», Указ Президента України «Про Положення про книжкову серію «Президентська бібліотека: духовні першоджерела України» і Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми збереження бібліотечних та архівних фондів України на 2000-2005 роки». Процес трансформації вітчизняних книгозбірень у «бібліотеки без стін» прискорюється включенням бібліотечного розділу до Переліку проектів Національної програми інформатизації. У даний час Верховною Радою України розглядаються документи про приєднання України до Флорентійської угоди, що дасть змогу розширити міжнародний книгообмін.

Серед вагомих здобутків українських бібліотек у формуванні інформаційних ресурсів - результати робіт зі створення на кооперативних засадах Українського бібліографічного репертуару «Україномовна книга: 1798-1923», банку даних «Реферати наукових видань України» та його друкованого аналогу - Українського реферативного журналу «Джерело», Національної електронної бібліотеки.

Відзначалися на конференції і негативні тенденції при формуванні бібліотечно-інформаційних ресурсів. Недостатньою є дієвість механізмів реалізації нормативних актів у галузі бібліотечної справи. Необхідна повнота комплектування

фондів не підтримується адекватним фінансуванням книгозбірень. Не відповідає вимогам сучасності координація діяльності бібліотек з іншими інформаційними центрами (органами НТІ, архівами, музеями). Створення електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів гальмується недостатнім рівнем наукових досліджень і розробок у цій галузі та слабкою комп'ютерно-телекомунікаційною базою бібліотек. Новітні інформаційні технології поки що не привели до нових форм організації взаємодії книгозбірень на національному та транснаціональному рівнях.

Ураховуючи визначальну роль бібліотек у розв'язанні проблеми інформаційного забезпечення сталого розвитку України і демократизації її суспільного життя, конференція рекомендує:

- ♦ у галузі наукових досліджень:
  - а) розробити теоретичні засади трансформації бібліотек зі сховищ документованих знань у їх активних розповсюджувачів і входження в ХХІ ст. як центрів глобальних інформаційних та наукових комунікацій. Першочергову увагу приділити створенню наукової бази для формування й ефективного використання Національної системи електронних бібліотек, де має кумулюватися весь інтелектуальний потенціал українського суспільства;
  - б) започаткувати спільно з інститутами Національної та галузевих академій наук і профільними вузами створення фахових термінологічних словників та енциклопедії з бібліотечної справи;
  - в) об'єднати зусилля методичних центрів бібліотечних мереж на вироблення єдиних методологічних і методичних підходів до вирішення кардинальних проблем управління ресурсами, створення оптимальних моделей фондів залежно від типології бібліотек та шляхів ефективного використання бібліотечних зібрань;

◆ у галузі прикладних робіт:

- а) підтримати ініціативу НБУВ щодо розвитку започаткованої Національної електронної бібліотеки. Звернутися до ВАК України з пропозицією враховувати при захисті дисертаційних робіт наукові матеріали, включені до Національної електронної бібліотеки з позитивними рецензіями провідних учених. Звернутися до Президії НАН України та Президій галузевих академій наук з пропозиціями прийняти постанови про передачу своїм головним бібліотекам електронних версій усіх опублікованих і неопублікованих документів (монографій, енциклопедій, довідників, словників, періодичних видань, збірників наукових праць, матеріалів конференцій, препринтів та ін.), що створюються в установах академій, для їх архівного збереження та представлення за бажанням авторів в Internet;
- б) спрямувати інформаційну діяльність бібліотек на розкриття знань, зосереджених у їх фондах, і створення якісно нових інформаційних продуктів (бібліо- і наукометричних, оглядово-аналітичних та інших баз знань);
- в) ініціювати організацію в м. Києві та найбільших містах України Інформаційно-територіальних комплексів на основі об'єднання провідних бібліотек, центрів НТІ та наукових установ корпоративними комп'ютерними мережами. При створенні цих мереж неухильно дотримуватися чинних ДСТУ, стандартів ISO та рекомендацій IFLA;

◆ у галузі підготовки кадрів:

- а) налагодити диференційовану систему безперервної бібліотечної освіти. Особливу увагу приділити підвищенню комп'ютерної культури бібліотекарів, освоєнню ними автоматизованих бібліотечних технологій, навичок пошуку та отриманню інформації з глобальних комп'ютерних мереж, виконанню функцій інформаційних посередників для читачів;

- б) організувати проведення дистанційних курсів з питань формування і використання електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів;

◆ у галузі організаційного забезпечення робіт:

- а) заснувати Раду директорів бібліотек державного рівня та представників головних інформаційних центрів, архівів і музеїв як орган інтеграції зусиль із формування, збереження та використання інформаційних ресурсів;

- б) при Раді директорів організувати міжвідомчі комісії й робочі групи за основними напрямками створення та використання інформаційних ресурсів;

- в) розробити і в рамках Міжнародної асоціації академій наук апробувати дієві механізми міжнародного обміну електронними інформаційними ресурсами.